



наша СЛОВА

Не пакідайце ж мовы нашай беларускай, каб не ўмёрлі!
ФРАНЦІШАК БАГУШЭВІЧ



Газета выходзіць з сакавіка 1990 года

№ 51 (1358) 20 СНЕЖНЯ 2017 г.

З Калядамі і Божым Нараджэннем!

Каляды. Маленства. Маці.
У ясельках Езус малы.
Так светла ў нашай хаце,
Так блізка да Божай хвалы.

Ялінка зіхціць святочна,
Калядкі спяваем з мамай.
І ў кожным сэрца куточку
Усё для свята прыбрана.

Такая была там казка,
У тым маленстве далёкім!
Дзякую Богу за ласку,
За зорку ў небе высокім.

Яна й гэты год зazzяе
У ціхі святочны вечар...
Ды хата стаіць пустая,
Без тых,
што пайшлі ў вечнасць.
Хрысціна Лялько.



У Берасці адкрылі помнік Берасцейскай Бібліі 1563 года

Помнік славутай Берасцейскай Бібліі адкрылі 15 снежня ў Берасці на скрыжаванні вуліц Кірава і Пушкінскай. Усяго на конкурс было даслана 10 праектаў, перамог праект менчука Антона Нічыпарука.

Берасцейская Біблія эта другі (пасля каталіцкай Бібліі Леапаліта) поўны пераклад Святога Пісання напольскую мову - літаратурную мову XVI стагоддзя, выдадзены на сродкі Мікалая Радзівіла Чорнага ў 1563 годзе. Выданне стала адным з першых поўных перакладаў новага часу з моў арыгіналу: іўрыта і грэцкай. Берасцейская Біблія - самая вялікая і багата аформленая беларуская друкаваная кніга XVI стагоддзя.

Выканана ў пераплётце са скуры, з прадметным пака-

ISSN 2073-7033



9 772 073 703 003 >



зальнікам (што было ўпершыню прыменена ў беларускім кнігадрукаванні). Выданне багата ўпрыгожана: акрамя пераплёту маюцца гравіраваныя тытульныя лісты, акцент на іні-

цыялы, арыгінальныя ілюстрацыі ў тэхніцы ксілаграфіі. З вялікім майстэрствам выкананыя застаўкі, віньеткі, вялікія літары-ініцыялы.

nn.by

Казкі старога млына пад Каляды



Турыстычная фірма Генадзя Конана некалькі гадоў таму на аўкцыёне набыла ва ўласнасць незвычайны аўб'ект у вёсцы Дворышча Лідскага раёна.

- Гэта млын XIX стагоддзя. Яго галоўная асаблівасць - рака, якая працякае ў склепе і круціць кола вадзяного нога млына. Зараз вядзеніца яго аднаўлена, на працу кола можна будзе падзяліць праз шкляное акно ў падлозе аднаго з залаў, - распавёў Генадзь Конан. - Імкнуліся стварыць такі аўб'ект, які арганічна дапоўніў бы турыстычную мапу Лідскага раёна і Гарадзенскай вобласці. Дасягнулі паразумення з мясцовымі ўладамі: усе выданыя разумеюць, што месца

прычынення турыстаў зможа становіча адбіцца на развіцці як Дворышча, так і навакольных населеных пунктаў.

Рэканструкцыя яшчэ працягваецца, у перспектыве млын стане своеасаблівым музеем з арыгінальным экспазіцыямі. Будынак шырокі, у некалькі паверхаў, таму рознай тэматыцы будуть прысвечаны цэлія памяшканні. Напрыклад, на другім паверсе ствараецца экспазіцыя на тэму гісторыі ВКЛ: тут размяшчаецца прыватная калекцыя зборі, даспехаў, гербаў розных роду, а таксама розных гістарычных предметаў і аксесуараў. Адкрыта і выстава, прысвечаная прыладам катаўвання, якія выкарыстоўваліся ў розныя ча-

сы. Работа ў гэтым кірунку вядзеца і далей. У прыватнасці плануеца стварыць экспазіцыю, прысвечаную міфалогіі, прычым грунтавацца яна будзе на рэгіянальным фальклоры. На млыне, гавораць гаспадары, ужо пасяліліся вясёлыя шкоднікі Злыдні. Адпаведна тэматыцы плануеца добратурадкаванне прылеглай тэрыторыі.

У бліжэйшы час млын стане адным з аўб'ектаў унікальнага навагодняга квэсту, які праходзіць на тэрыторыі Лідскага раёна. Дзеецца пасля старта ў Лідзе ў пошуках Дзеда Мароза заглянуць і на млын, дзе пазнаёміца з яго незвычайні насленінкамі.

БелТА.

У Няспіжы адноўлена дзейнасць раённай арганізацыі ТБМ

16 снежня ў Няспіжы сход нацыянальнага актыву аднавіў дзейнасць Няспіжскай раённай арганізацыі Грамадскага аўяднання "Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны".

У сходзе ўзялі ўдзел калі трывала жыхароў раёна з Няспіжа, Гарадзе, Малева, Карцівіча і інш. Прыйхалі няспіжцы з Новага Свержаня. У сходзе ўзяў удзел таксама

намеснік старшыні ТБМ Станіслаў Суднік.

Падчас сходу быў выказаныя вялікія непакой пра стан беларускай мовы ў Беларусі ў цэлым і на Няспіжыне ў прыватнасці, а таксама нежаданне з гэтым мірыца.

Сход аднаголосна абраў старшынёй арганізацыі пісьменніцу і краязнаўца Наталлю Плаксу з Карцівіча.

Былі выказаныя першыя

прапановы ў план дзейнасці арганізацыі, а таксама акрэслены структурныя контуры.

Так ужо сёня можна гаварыць пра стварэнне ў межах раённай арганізацыі суполак у самім Няспіже, у Гарадзе і ў Карцівічах.

Годны дадатак да святкавання 500-годдзя беларускага кнігадрукавання ў асобна ўзятым Няспіже.

Наш кар.

Спалучаць духоўныя і культурныя справы

Напярэдадні Божага Народжэння - аднаго з галоўных хрысціянскіх святаў - мы пагутарылі з ксяндзом Юрыем Быкаўым, які служыць у Радашковічах.

- Як Вы ацэньваеце значнасць гэтага юбілейнага года?

- Францішак Скарына прынёс святое Божае слова для народа на ягонай мове. Друкаваная кніга на беларускай мове з'явілася адной з першых у свеце. Колькі будзе існаваць Беларусь, гэтая падзея заўсёды будзе важнай. Дзякуючы Ф. Скарыну, мы былі ўнесены ў рэестр самых моцных народоў, якія хутка пераклалі і выдали святое слова на сваёй мове. Прыемна тое, што Праваслаўная царква і Каталіцкая касцёл выдалі Евангелле на беларускай мове ў гэтым годзе.

- Сёлета пры касцёле Вы ладзілі духоўна-літаратурны фэст да 135-годдзя Янкі Купалы, усёй грамадой чытати яго верши.

- Мы хацелі паказаць ўдзельнікам нашага Купалаўскага фэсту хрысціянскую тэматыку паэта. Я зразумеў, што Янка Купала, нават у самыя цяжкія для яго гады, калі ён адчуваў камуністычны прэсінг, усё роўна чэрпаў шмат тэмаў з Бібліі. Вершы яго насычаныя рознымі біблійнымі момантамі, фразамі і цытатамі. Вельмі шмат у творах Купалы хрысціянскага. Купалу не дали да канца сябе раскрыць ў жудасных умовах той сістэмы, але ён у любы способ адстойваў усё беларускае, духоўнае, і, можам казаць, Божае. Таму мы і ладзім пры касцёле Купалаўскага фэст і райм усім вывучаць і цаціц творчасць Янкі Купалы.

Безумоўна, гэтую тэму можна было бы раскрыць больш поўна на занятках і лекцыях у школе і ВНУ. Варты, каб у наўчальных установах прысут-



нічала гэтая тэма, і тады яна будзе прыцягваць увагу вучняў і студэнтаў. Нецикава і нудна, калі мы вучым літаратуру толькі па параграфах. Увогулле, без гуманітарных ведаў немагчыма стаць інтэлігентнай асобай.

- Сёння Каталіцкі касцёл - гэта адна з устаноў, якая падымае на высокі ўзроўень у дзяржаве і ў свядомасці чалавека беларускую мову. Як Вы адчуваеце свою ролю ў гэтым працэсе?

- У майі парафіі гэта роля выканана на 100 адсоткаў. У касцёле Святой Тройцы, дзе хрысцілі Янку Купалу, кожны дзень літургія гучыць на беларускай мове, усе набажэнствы і імша праходзяць выключна на роднай мове. Прападуе нядзельная школа. Бог кожнаму народу даў сваю мову. І нешанаванне Божых дароў - гэта грэх.

Мы павінны быць самімі сабой, шанаваць сваю мову і не далеплівацца да сваіх суседзяў. Мы павінны быць з беларускай мовай, камунікація і карыстцацца ёй.

- Вы працаўалі журналістам у "Белдзяржстэлерадыёкампаніі", вялі катализкі накірунак праграмы "Існаць". Ці працягваеце яничэ працаўаць у гэтай галіне?

- Зараз я выконваю толькі святарскія абавязкі. Духоўная ступень служэння - самая высокая. Дзе б чалавек ні шукаў сваіх шляхоў, як казаў святы Аўгустын, пакуль у Богу не спачне душа, яна не знойдзе супакою. И калі мы прыходзім да Бога, мы знаходзім са-праўдны супакой для душы. Тады зусім па-іншаму глядзіш на ўсе проблемы, якія ёсць у жыцці. Праз прызму Божых запаведзяў усё выглядае па-іншаму. Таму я вышыраў рэалізація сябе ў Божай справе. У Радашковічах служу ўжо трэці год, да гэтага 10 гадоў служыў у Бабруйску, 1 год - у Магілёве. Поўню жыцця бачу ў спалучэнні духоўных і культурных спраўаў. Што датычыцца хрысціянства, беларускай мовы і культуры - усё гэта можна спалучаць.

24 снежня ў нашым касцёле пройдуць рэкалецкі і канферэнцыя, у якой возмежаў рэктар Міждзяццязільнай вышэйшай духоўнай семінарыі імя св. Тамаша Аквінскага ў Пінску, магістр тэалогіі і філософіі кс. Андрэй Рылка.

- Віншуюм Вас і Вашых нараўленін з надыходзячымі святым Божага Народжэння, жадаем Вам моцнага здароўя і пленні дзеянасці!

Гутарыла

Эла Дзвінская,

фота аўтара.

На здымках:

1. Ксёндз Юры Быкаў, прабашч касцёла Святой Троіцы; 2. Помнік Я. Купалу ў Радашковічах.



НА ФІЛАЛАГЧНЫМ ФАКУЛЬТЭЦЕ ВДУ ІМЯ П.М. МАШЭРАВА ПРАЙШОЙ ЧАРГОВЫ ФЕСТЫВАЛЬ БЕЛАРУСКАГА СЛОВА

34-га па 8-га снежня на філалагічным факультэце Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта ім. П. М. Машэрава прайшоў традыцыйны, ужо чацвёрты па ліку Фестываль беларускага слова, у якім самы актыўны ўдзел прынялі сябры ТБМ: і студэнты, і выкладчыкі. Акурат чатыры гады таму адбыўся першы падобны фэст, які ініцыяваў дэкан філфака прафесар Сяргей Нікалаенка. Асноўнай мэтай акцыі ад самага пачатку было выхаванне любові да роднага беларускага слова, знаёмства з цікавымі беларускамоўнымі людзьмі - настаўнікамі-наватарамі, пісьменнікамі, грамадскімі дзеячамі.

сікам нацыянальнай літаратуры. Сугучнай папярэдніяй атрымалася імпрэза пад назвай "Слова - песня, слова - чары" - паэтычная пляцоўка, дзе свой талент маглі прадэманстраваць (і ахвотна гэтым скарысталіся) усе ахвотныя, у тым ліку і замежныя студэнты.

Адбылося паседжанне кінаклуба і прагляд навукова-папулярнага фільма "Я - падарожнік у часе. Якуб Колас: паэт і чалавек", што выклікала непадробную цікавасць першакурснікаў і студэнтаў-нефілолагаў.

Па прапанове дэакана факультэта прафесара Сяргея Нікалаенкі была зладжана су-

ную прыгажосьць роднага беларускага слова, якое яшчэ больш кранае струны душы, калі пакладзена на музыку.

А ў пятніцу, 8 снежня, адбылося ўрачыстое закрыцце фэсту. З удзелам узорнага вакальна-харэаграфічнага ансамбля "Перапёлачка" з віцебскай гімназіі № 3, ансамбля "Вясёлка" з педагогічнага факультэта ВДУ, з выступамі выдатных майстроў-цымбалісту з Віцебскага дзяржаўнага музычнага каледжа ім. І. Салярцінскага, з прафесійна пастаўленымі танцамі, з цудоўнымі беларускімі песнямі ў выкананні студэнтаў розных факультэтаў. Прыгожае беларуское слова



Важна адзначыць, што кожны год фестываль праходзіць па-новаму: шукаюцца і знаходзяцца новыя формы, ладзіцца незвычайнія імпрэзы, запрашанацца цікавыя і креатыўныя асобы. Вось і сёлета кафедра беларускага мовазнаўства ўніверсітэта прыклала шмат намаганняў, каб тыдзень беларускага слова атрымайся па-сапраўднаму запаміナルным. І так яно, несумненна, стала!

На перапынках у фас і аўдыторыях гучалі беларускія песні і вершы. На адмыслова падрыхтаванай выставе можна было пабачыць дапаможнікі, падручнікі, метадычныя рэкамендацыі - плён працы выкладчыкаў кафедры, дзе амаль усе спецыялісты з навуковымі ступенямі. Працавала літаратурная гасцёўніца "У вянок песняру", дзе студэнты, і магістранты, і выкладчыкі прадэманстравалі не толькі сваё умение вітуознага абыходжання з гітарай, але і паказалі непаўтор-

захапіла нават замежных грамадзян, якія навучаюцца на філфаку ВДУ. А прачытаныя па-беларуску вершы, практична без акцэнту, дзвінімі студэнткамі з Туркменістана прымусілі залу проста выхунуць аплодыментамі!

Фестываль беларускага слова закончыўся сімвалічна: выступленнем студэнтаў першага курса - будучых філолагаў-беларусазнаўцаў - з кампазіцыяй "Бывайце здаровы!" І гэтым самым быў дадзены старт падрыхтоўцы да чарговага, ужо пятага фэсту. Можна не сумнівацца, што і выкладчыкі, і студэнты зноў падрыхтуюць сапраўды запаміナルныя імпрэзы, на якіх будзе весці рэй Яго Вялікасць Беларуское Слова!

Юрась Бабіч,
старшыня Віцебскай
абласной арганізацыі
ТБМ.



Памяці Рыгора Барадуліна



**Грамадскае аўяднанне
"Таварыства беларускай мовы імя Францішка Скарыны"**
220034, г. Мінск вул. Румянцева, 13, тэл. 263-85-11, разліковы рахунак
№ BY84BLBB30150100129705001001 у Аддзяленні па Мінску і Мінскай вобласці №539 ААТ
Белінвестбанк, г. Мінск, код BLBBBY2X

17 кастрычніка 2017 г. №106

Ю.П. Бондару,
Міністру культуры.
пр-кт Пераможцаў, 11,
220016, г. Мінск

Аб ушанаванні памяці
народнага паэта Рыгора Барадуліна

Шаноўны Юрый Паўлавіч!

Прайшло трох гадоў, як пайшоў у лепшы свет знакаміты пісьменнік, народны паэт Беларусі Рыгор Барадулін. На жаль, пакуль яго імя належным чынам не ўшанавана ў нашай краіне.

У сувязі з гэтым мы прапануем стварыць ва Ўшацкім раёне, месцы, дзе нарадзіўся Барадулін, літаратурны мемарыяльны музей у яго гонар. На tym месцы, дзе некалі стаяла хата, дзе нарадзіўся і вырас Барадулін, ён пазней збудаваў дом, дзе жыў і працаўаў у цёплы перыяд года. Дом добра захаваўся, там ёсць шмат асабістых рэчаў знакамітага паэта, але там ніхто не жыве, і ён паставува прыходзіць у заняды.

Жонка Рыгора Барадуліна згодна прадаць дзяржаве гэты будынак, дзе можна стварыць вышэйзгаданы музей з яе дапамогай.

Мы спадзяемся на Вашую падтрымку ў гэтым пытанні.
З павагай,
Старшыня ГА ТБМ

Трусаў А.А.

МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

пр. Пераможцаў, 11, 220004, г. Мінск
тэл. +375 17 203 75 74, факс +375 17 203 90 45
БІК: АКВВ BY 2X; разлік:
ВУ71АКВВ360490002669000000
ААТ «АБ Беларусбанк»
e-mail: ministerstvo@kultura.by

д/р. 10.2017 № 01-20/153/104

На № _____ ад _____

МИНИСТЕРСТВО КУЛЬТУРЫ
РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ

пр. Победителей, 11, 220004, г. Минск
тэл. +375 17 203 75 74, факс +375 17 203 90 45
БІК: АКВВ BY 2X; счет:
ВУ71АКВВ360490002669000000
ОАО «АСБ Беларусбанк»
e-mail: ministerstvo@kultura.by

Грамадскае аўяднанне
"Таварыства беларускай мовы
імя Францішка Скарыны"

Аб стварэнні літаратурна-мемарыяльнага
музея Рыгора Барадуліна

Міністэрствам культуры Рэспублікі Беларусь сумесна з Віцебскім аблвыканкам разгледжаны звярот грамадскага аўяднання аб стварэнні літаратурна-мемарыяльнага музея народнага паэта Беларусі Рыгора Барадуліна ў г. Ушачы Віцебскай вобласці. Па выніках паведамляем наступнае.

Ушачкі райвыканкам засідаўлены ў стварэнні дома-музея Рыгора Барадуліна. Аднак, улічваючи, што на сённяшні дзень не аформлены правы ўласнасці на дадзеную нерухомую маёмаць, пытанне перадачы дома ў камунальную ўласнасць Ушачкага раёна можа быць разгледжана з нашчадкамі Рыгора Барадуліна пасля ўрэгулявання маёмастных пытанняў.

Дадзены адказ можа быць абскарджаны ў парадку, прадугледжаным заканадаўствам.

Начальнік галоўнага ўпраўлення
культуры і аналітычнай работы

В.М. Чэрнік.

Збіраліся экскурсаводы і
гіды

9 снежня 2017 года ў канфэрэнц-зале Музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны адбыўся другі з'езд Беларускага грамадскага аўяднання экспертузаў і гідаў - перакладчыкаў, якім кіруе Мікола Арсеньевіч Чырскі. Перад аўдыйторыяй (на мера-прыемстве прысутнічала 120 чалавек) выступіў вядома археолаг, на-меснік дырэктара Інстытута гісторыі НАН Беларусі Вадзім Леанідавіч Лакіза. Пасля слова браў сп. Чырскі, які паразважаў пра проблемы пра проблемы экспертузаў-пазнавальнага турызму, а таксама пра становішча экспертузаў і гідаў-перакладчыкаў Беларусі ва ўмовах рынку і праблемах ўзаемадзеяння дзяржаўных, грамадскіх і камерцыйных структур па раз-віціі экспертузаўнага бізнесу.

Было зададзена шмат пытан-няў дзяржавчыку! Таксама перад прысутнымі выступілі: Тамара Арка-дзеўна Федарцова, Ларыса Анато-льеўна Карагодава, Таццяна Аркадзеўна Хвагіна, Сяргей Васільевіч Тара-

саў, Сяргей Іванавіч Бусько, Віталь Рыгоравіч Карнілюк, Наталія Але-гаўна Сергіенка, Валянціна Міхайлаўна Мятліцкая, Ларыса Рыгораўна Бібік, а таксама Павел Анатольевіч Каралёў.

Асабіста мне вельмі спада-баўся даклад Антаніны Яўгенайна Хатэнкі, які меў назыву "Традыцыйная народная культура як праява этнічнай ідэнтыфікацыі ў кантэксте экспертузаў-пазнавальнага турызму". Сп. Хатэнка заўсёды цікава паслу-хаць, бо яна не толькі сябра Саюза Беларускіх пісьменнікаў, а яшчэ і этна-кукульторолаг! Усе прысутныя на з'ездзе бясплатна атрымалі книгу Леаніда Лыча "Краязнаўства - кры-ніца ведаў і нацыянальнага сталення", якую выдаў "Беларускі фонд культуры" у 2004 годзе.

Было цікава і карысна пры-сутніцаў на з'ездзе.

Аляксей Шалахоўскі,
гісторык культуры,
журналіст-фрылансер.

Пазовішчы Беларусі
Новая серыя

Павел Сцяцко

(Працяг. Пачатак у папярэдніх
нумарах.)

960. **Плюцінскі** (Уладзімір) -
вытвор з фармантам -скі ад тапоніма
Плюціна і значэннем 'народзінец,
жыхар названай мясцовасці, паселіш-
ча': *Плюцін-скі*. ФП: *плюта* ('непагода,
слота') - *Плюта* (мянушка, потым
прозвішча) - *Плюціна* ('мясціна, на-
дзел, які належыць *Плюце'*, фармант
-іна) - *Плюціна* (тапонім) - *Плюцінскі*.

961. **Познер** (Уладзімір) - дру-
гасная форма, дзе на месцы фармант-
як (-паз-няк) ужыты неславянскі -
ер: *Познер* (<Позняк).

962. **Поліканіна** (Валянціна)
- другасная форма, першасная *Пе-
ліканіна* - вытвор з фармантам -іна ад
антрапоніма *Пелікан* і значэннем 'на-
шчадак названай асобы': *Пелікан-іна*.
ФП: *пелікан* ('вялікая вадалпаўная
птушка з доўгай дзюбай і вялікім мяш-
ком пад ёю') - *Пелікан* (мянушка, по-
тым прозвішча) - *Пеліканіна* - *Полі-
каніна* (для адмежавання ад апелятыва
або праз памылку ў напісанні).

963. **Попін** (Святаслаў) - вы-
твор з суфіксам -ін ад антрапоніма
Поп і значэннем 'нашчадак названай
асобы': *Поп-ін*. ФП: *поп* (разм. 'свя-
тар') - *Поп* (мянушка, потым прозві-
шча) - *Попін*. Або ад *пона* 'задняя
ніжняя частка цела (жывой істоты)'.

964. **Попка** (Таццяна) - семан-
тычны вытвор ад апелятыва *попка*
'святарка' (Падручны гістарычны
слоўнік субстантыўнай лексікі; ут-
варынне: *поп-ка*).

965. **Портнікаў** (Віталь) - вы-
твор з прыналежным суфіксам -аў ад
антрапоніма *Портнік* і значэннем 'на-
шчадак названай асобы': *Портнік-аў*.
ФП: *порт* ('льняная або баваўня-
ная тканіна') - *портнік* ('шавец', *порт-
нік*) - *Портнік* (мянушка, потым про-
звішча) - *Портнікаў*.

966. **Прадун** (Віктар) - семан-
тычны вытвор ад апелятыва *прадун*
'той, хто прадзе (кудзелю)' (непах.).

967. **Праташчык** (Алена) - дру-
гасная форма, першасная *Прата-
чышык* - вытвор з суфіксам -ышкі ад ан-
трапоніма *Пратас* і значэннем 'на-
шчадак названай асобы': *Пратас-ышкі*.

968. **Прашчаеў** (Кірыл) - вы-
твор з прыналежным суфіксам -еў (-эў)
ад антрапоніма *Прашчай* і зна-
чэннем 'нашчадак названай асобы':
Прашчай-эў - *Прашчаеў*. ФП: *праш-
чай* (рус. *прошай* 'бываі', да паба-
чэння) - *Прашчай* (мянушка, потым
прозвішча) - *Прашчаеў* (рус. *Про-
щаеў*).

969. **Прудко** (Таццяна) - дру-
гасная форма, першасная *Прудок* - се-
мантычны вытвор ад апелятыва *пруд* -
(памян. ад *пруд* (саст.) 'млын')
'млынок' 'маленьki млын' (ВСбМ). Або
ад *прудок* (рус. 'ставок') шляхам пера-
ходу ў прозвішча.

970. **Прус** (Міхail) - семантычны
вытвор ад апелятыва *прус* 'немец'
жыхар, народзінец быўлай нямечкай
правінцыі *Прусія*; 'прусак'.

971. **Прусак** (Ганна) - семан-
тычны вытвор ад апелятыва *прусак*,
якое перапрацоўвае кветкавы нектар
на мёд

або жыхары Пруссіі; паўночна-ўсход-
ня немцы'; 2) насякомае прусак 'руды
таракан'.

972. **Прыбылоў** (Дзмітрый) -
вытвор з прыналежным суфіксам -оў
ад антрапоніма *Прыбылы* і значэннем
'нашчадак названай асобы': *Прыбыл-оў*.
ФП: *прыбылы* ('новы чалавек з іншай
мясцовасці') - *Прыбылы* (мянушка,
потым прозвішча) - *Прыбылоў*.

973. **Прыбылоўскі** (Павел) -
вытвор з фармантам -оўскі ад антра-
поніма *Прыбылы* і значэннем 'нашчадак
названай асобы': *Прыбыл-оўскі*. Або як
шляхетная форма да *Пры-
былы*. ФП: *прыбылы* ('новы чалавек з
іншай мясцовасці', структура назвы:
прыбы(ц)-лы) - *Прыбылы* (мянушка,
потым прозвішча) - *Прыбылоўскі*.

974. **Прыбыш** (Святланы) -
семантычны вытвор ад апелятыва *пры-
быши* 'новы чалавек з іншай мясцовас-
ці' (*прыбыць* - *прыбы-ши*).

975. **Прыбышэўскі** (Ар-
нольд) - прэстыжная форма з фар-
мантам -эўскі ад антрапоніма *При-
быш* і значэннем 'нашчадак названай
асобы': *Прибыш-эўскі*.

976. **Прывалава** (Аляксандра) -
семантычны вытвор ад апелятыва *пры-
валавы* 'новы чалавек з іншай мясцовас-
ці' (*прывалыць* - *прыбы-валы*).

977. **Прымочанка** (Мікіта) -
другасная форма, першасная *Пры-
мачанка* / *Прымачэнка* - вытвор з фар-
мантам -анка / -энка ад антрапоніма *При-
мачак* і значэннем 'нашчадак на-
званай асобы': *Прымач(к/ч)-энка* -
Прымачанка. ФП: *прымак* ('зяць,
приніты ў сям'ю жонкі, які жыве ў
доме жонкі') - *Прымак* (мянушка, по-
тым прозвішча) - *Прымачэнка* - *При-
мачанка* (памылкова *Прымочанка*).

978. **Птышнікаў** (Іван) - вы-
твор з суфіксам -ін ад антрапоніма
Птыса і значэннем 'нашчадак (сын)
названай асобы': *Пты-ін*. ФП: *птыса*
('ніжняя частка галавы (з губамі і но-
здрамі) у жывёл', а таксама (груб.)
'твар') - *Птыса* (мянушка) - *Птыса*
(прозвішча) - *Птысін*.

979. **Пуночка** (Уладзімір) - се-
мантычны вытвор ад апелятыва *пунь-
ка* - памянш. ад *пуня* 'вялікая халодная
будыніна для захоўвання сена; адры-
на'. ФП: *пуня* ('адрына') - *пунька*
(адрынка) - *Пуночка* (мян

У школу да Цёткі наведаліся вучні з яе малой радзімы

Днямі ў памяшканні літарату-
рнага аддзела Лідскага гісторычна-
мастацкага музея (доміка Таўла) пра-
йшоў апошні занятак з музейна-адука-
цыйнай праграмы "У школу да Цёткі"
ў рамках раённага культурна-асветні-
цкага праекту "Беларусь - мая мова і
песня". Тэма яго гучала так: "У гасцях
у класікаў беларускай літаратуры.
Цётка, Францішак Багушэвіч, Янка
Купала, Канстанцыя Буйло і іншыя
прамоўцы - з павагай да роднай мовы".
На гэты раз "у школу да Цёткі" былі
запрошаны госці з суседняга Шчу-
чынскага раёна - вучні 11-га класа
Астрынскай сярэдняй школы імя Ала-
ізы Пашкевіч (Цёткі) і кіраўнік адзі-
нага ў Беларусі музея Цёткі, які дзея-
нічае на базе згаданай школы, Алла Ба-
лобан. Карэспандэнт таксама папры-
сутнічаў на занятку, даведаўся, як у
цэлым прайшла гадавая праграма "У
школу да Цёткі" і ці будзе працягну-
та яна ў гэтым цікавым і пазнаваль-
ным праекце ў наступным, 2018 годзе.



Гэты занятак, нібы ўрок, як і ўсе папярэдняе, прайшоў цікава і крэатыўна. Вёў яго куратар музейна-адукацыйнай праграмы "У школу да Цёткі", навуковы супрацоўнік гісторычна-мастацкага музея Алеся Хітрун. Вучні былі раздзелены на дзве каманды - "Васількі" і "Прапалескі". Яны адказвалі на пытанні віктарыны, прысвежанай згаданым у назве занятака класікам беларускай літаратуры, а таксама некаторым іншым вядомым паэтам і пісьменнікам, так ці інакш звязанным з Лідчынай, працягвалі беларускія прыказкі і прымаўкі, перакладалі на беларускую мову рускія фразеалагізмы і асобныя слова, разгадвалі крыжаванку і выконвалі іншыя цікавыя заданні.

Акрамя таго, школьнікі пра-
слушалі аўдыёзапіс песні "Люблю наш
край" на слова Канстанцыі Буйло,
аўдыёзапіс маналогу Кастуся Калі-
ноўскага "Марыс'ка чарнаброва, га-
лубка мая..." у выкананні артыста
Паўла Харланчука, паглядзелі вы-
пушк "Падарожжаў дылетанта" пра-
веську Да��удава, дакументальны
фільм аб паэтэсе Канстанцыі Буйло
(125-годдзе з дня нараджэння якой

Заняткі урокі праводзяліся са студе-
нія па снежань, раз у месяц, у асноў-
ным на домукі Таўляя, на іх запраша-
ліся школьнікі, навучэнцы, а таксама
дарослыя.

- Ідэя організацца гэтую пра-
граму, - расказвае куратар праекта
"Ў школу да Цёткі" Алесь Хітрун,
узнікла ў ліпені 2016 года, падчас
падрыхтоўкі да адкрыцця ў домікі
Таўляя выставы "Жыве мая лір-
нанова", прымеркаванай да 140-год-

дапамагаюць у вывучэнні беларускай мовы і літаратуры, у прывіці любові да роднай мовы.

Нагадаем, што заняткі музей-на-адукацыйнай праграмы "У школу да Цёткі" праводзіліся ў рамках маштабнага раённага культурна-асветніцкага праекту "Беларусь - мая мова і песня", разлічанага на 2017 год, на рознаўзроставую аўдыторию і накіраванага на захаванне, вывучэнне і папулярызацыю беларускай мовы і традыцыйнай культуры. Музейна-адукацыйная праграма "У школу да Цёткі" таксама была разлічана на 2017 год і ўяўляла сабой асобныя заняткі, прысвечаныя беларускай мове і літаратуры, традыцыям і іншым тэмам. Заняткі-ўрокі праводзіліся са студзенем па снежань, раз у месяц, у асноўным у доміку Таўляя, на іх запрашаліся школьнікі, навучэнцы, а таксама дарослыя.

- Ідэя арганізацаа гэтую праграму, - расказвае куратар праекту "У школу да Цёткі" Алеся Хітрун, -

у школу да Цёткі!" Адны непасрэдна тычыліся беларускай мовы (напрыклад, "Гісторыя першай беларускай школы ў Лідзе", "Ў - адзіная беларуская літара ў свеце: гісторыя ўзніння", "Бывайце здаровы! Назвы хвароб па-беларуску", "Вучымся вітацца і звязтацца па-беларуску", "Як на Лідчыне гавораць: лексіка і фразеалогія з нашых вуснаў"). Іншыя тычыліся прыроды Лідчыны, яе кліматычных умоў, беларускай гарадской кватэры 60-х (хрушчоўкі), гарадскога і сельскага побыту і г. д. і., што важна, таксама праводзіліся на беларускай мове. Месцам правядзення заняткаў быў не толькі домік Таўляя. Напрыклад, з прыродай Лідчыны наведвальнікі знаёмліліся ў памяшканні аднайменнай экспазіцыі музея, з хрушчоўкай 60-х - таксама наведваочы аднайменную музейна-вобразную залу.

Александр МАЦУЛЕВІЧ



"І д ы л і і"

Нясвіжская "талака" зладзіла свой каляндар

Усе дванаццаць старонак выдання аддадзены творам Хведара Вінцкага, малавядомага самадзейнага мастака першай паловы мінулага стагоддзя, які "дзе нарадзіўся, там і прыгадзіўся". Родам з вёскі Малева, што пад Нясвіжам, Хведар Аляксеевіч пэўны час настаўнічаў, але ў рэшце эшт мусіў перайсці на творчы хлеб - маляваў што для сябе, што для вясковых інтэр'ераў, зрэдчас аддаваўся іканатворчасці, вобразам святых. Застацца ў школе яму перашкодзіла савецкая ўлада. Настаўнік размаўляў звяжды па-беларуску, ва ўсім трывалася патрыётам, а да ўсяго быў родным братам Алесі Вінцкага, выбітнага асветніка, беларускага дзеяча на выгнанні, сябра Рады БНР... У каленідары штомесяц падаюцца ўспаміны звучняй, родных і аднавяскойцаў мас-така.

Ідэя календара належыць педагогу і краязнаўцу Наталлі Плаксе. Выступаючы на сустрэчы-презентацыі, яна не ўтойвала прыемных аўтамату, што зрабіць каляндар удаўся мясцовай талакой, сваімі сіламі і сродкамі.



Ад звыкрай назывы мерапрыемства арганізатары свядома адышлі: слова "прэзентацыя" лёгка перайшло ў "каляндарнае свята", якое назвалі "За колам дзён", а прысутных, пераважна ўдзельнікаў праекту, называлі сябрамі календара.

- На наша запрашэнне, - кажа Наталля, - прыйшлі і прыехалі родныя Хведара Вініцкага, ягоныя аднаўяскоўцы. Сабралася надзвычай звычлівая публіка, каб разам засвядчыць свой поспех, амбэркаваць магчымасці ды вызначыцца на будучыню. Вельмі рады, што завіталі да нас Станіслаў Суднік, які родам з Нясвіжчыны, знаны археолаг, прафесар Міхаіл Гурын, мясцовы літаратурат і перакладчык Уладзімір Бруй.



"Зорачкі".
"Ідилій"
надрукаваны ў
каляндарнай се-
рый "Малаянічая
Бацькаўшчына",
якую заснаваў у
2001 годзе публі-
цыст-эколог Ва-
лентін Дранчук.

- Гэта ча-
нашшты ка-

Тыңдастың қа-
ляндар нашай се-
рыі, - кажа Валер.
- Я вельмі зада-

волены, што буюджэт і маркетынг выдання заснаваны на грамадской фундацыі - "захацелі і выдалі", што валявы пачатақ цалкам належыць людзям, якія любяць сваю вёску і берагуць яе славу. Чым мог, паспрыяў і я.

*Валянціна Холадава,
Новы Свержсань - Нясвіж.*

На здымках: 1. Каляндар “Ідилії”; 2. Сакавіцкая старонка календара; 3. Валер Дранчук і Наталля Плакса; 4. Падчас імпрэзы



Зямля синоў, зямля бацькоў!
Што даражэй для чалавека!
З усіх вышынь, з усіх баюў
Яна мілейшая спрадвеку.

R. Тармола - Mірскі.

У сэрцы кожнага чалавека жыве вялікае і чудоўнае пачуццё любові да сваёй Радзімы. Пачуццё Радзімы шматграннае. У словах "родная зямля", "радзіма", "бацькаўшчына", "айчына" заключаны велізарны сэнс. Айчына - гэта не толькі тая частка зямлі, на якой мы нарадзіліся, выраслі, вучымся і працуем. Гэта людзі, якія жывуць побач з намі, гэта традыцыі народа, яго культура і яго справы.

Выходуваць у грамадзян жаданне глыбей і рознабакова спазнаць гісторию роднага краю, культуру, навакольную прыроду, развіць пачуццё патрыятызму і нацыянальнага гонару на аснове любові да родных мясцін - адна з задач краязнаўчай работы бібліятэк ДУК "Карэліцкая раённая бібліятэка".

На працягу 2017 года ў бібліятэках ладзілася звыш 120 мерапрыемстваў краязнаўчага характару.

Цікава і змястоўна праўшлі творчыя вечарыны з гарадзенскімі паэтамі і пісьменнікамі Г. Скаржынскай-Савіцкай, Алай Кедай (ураджэнкай в. Шчонава Карэліцкага раёна), Ірынай Шатыронак і Мікалаем Сяровым.

Да 100 - годдзя з дня нараджэння Янкі Брыля ў Карэліцкай раённой бібліятэцы адбылася літаратурная гадзіна "Насустран чарг любові людской".

Пачалося мерапрыемства аповедам пра жыццёў і творчы шлях Янкі Брыля, лёс якога менавіта быў звязаны з Карэліцкай зямлёй.

Свайм ўспамінамі падзялілася дачка Янкі Брыля Наталля Іванаўна, якая расказала шмат цікавага пра яго, як пра бацьку.

На мерапрыемстве прысутнічала намеснік старшыні Менскага абласнога аддзялення ГА "Саюз пісьменнікаў Беларусі" Бажэна Ганушкіна, якая гаварыла пра яго, як пра пісьменніка.

Змястоўнымі выступленнямі парадавалі прысутных чытачы бібліятэкі, якія асабіста

ведалі Янку Брылю.

Кніжная выставка "Народны пісьменнік - Янка Брыль" ладзілася на аснове матэрыялаў з фондаў бібліятэкі, дзе экспанавалася мастацкая спадчына Янкі Брыля і даследаваны жыццёвага і творчага шляху славутага земляка.

Гучала мелодыя скрыпкі і цымбал, чыталіся ўрыўкі з апавяданняў і вершы Янкі Брыля, якія напоўнены непаўторнай сонечнай празрыстасцю, жыватворнымі, гаючымі сокамі роднай зямлі - вершы, якія заклікаюць любіць сваю Бацькаўшчыну, свой народ, піячу беларускую мову.

Таксама ў Карэліцкай раённай бібліятэцы адбылася краязнаўчая гадзіна "Паэт. Сатырык. Гумарыст", прысвечаная 130-годдзю з дня нараджэння земляка Анатоля Дзеркача (Зіміёнка) і літаратурная гадзіна "Зорка на небасхіле навукі", прысвечаная юбілею вядомага вучонага з сусветным імем, ураджэнца Карэліцкай зямлі Ігната Дамейкі.

Гістарычны экспкурс "Сын зямлі беларускай", прысвечаны Ігнату Дамейку працавала сваім чытачам **Жухавіцкая сельская бібліятэка**. Гучалі ўрыўкі з кнігі І. Дамейкі "Мае падарожжы" і з паэмі А. Міцкевіча "Пан Тадэвуш".

У рамках тыдня роднай мовы бібліятэчныя работнікі працавалі сваім чытачам літаратурныя сустрэчы, тэматичныя вечарыны, урокі роднай мовы, літаратурныя гасцёўні, сустрэчы з літаратарамі, а таксама гадзіны цікавай інфармацыйнай, інфармацыйнай - пазнавальнай мовы і г.д.

Інфармацыйнай-пазнавальнай гадзінай "Мілагучнае, звонкае, роднае слова" адбылася ў **Райцаўскай сельскай бібліятэцы**. Наведальнікі даведаліся пра гістарычны шлях развіцця беларускай мовы, пра значэнне роднай мовы для чалавека, адгадвалі загадкі, слухалі беларускія народныя песні. Пазнаміліся з кніжнай паліцай "Чытаем па - беларуску" і выставай "Францыск Скарына і яго час".

У Карэліцкай раённой бібліятэцы прайшоў урок роднай мовы пад назвай "Беларус-

ка" і пад кіраўніцтвам А.І. Панасенка.

Бібліятэка працуе



Бібліявячоркі

кая мова: старонкі гісторыі", дзе ўесь час гучалі вершы і лілася чудоўная беларуская музыка. На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары аграгарадка Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

У межах краязнаўчага тыдня "Гонар зямлі беларускай", які праходзіў з 2 па 8 красавіка 2017 года, бібліятэчныя вечарыны, урокі роднай мовы, літаратурныя гасцёўні, сустрэчы з літаратарамі, а таксама гадзіны цікавай інфармацыйнай, інфармацыйнай - пазнавальнай мовы і г.д.

Інфармацыйнай-пазнавальнай гадзінай "Мілагучнае, звонкае, роднае слова" адбылася ў **Райцаўскай сельскай бібліятэцы**. Наведальнікі даведаліся пра гістарычны шлях развіцця беларускай мовы, пра значэнне роднай мовы для чалавека, адгадвалі загадкі, слухалі беларускія народныя песні. Пазнаміліся з кніжнай паліцай "Чытаем па - беларуску" і выставай "Францыск Скарына і яго час".

У Карэліцкай раённой бібліятэцы прайшоў урок роднай мовы пад назвай "Беларус-

ка" і пад кіраўніцтвам А.І. Панасенка.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з вучнямі 9 класа аб ужыванні беларускай мовы ў грамадстве і пажадаў усім любіць і шанаваць родную мову.

На мерапрыемстве прысутнічай настаяцель храма Святой Вялікапакутніцы Варвары Райца, іерэй Аляксей Шышкір, які паразаваў з



Пропагандзе гісторычна-культурнай спадчыны, турызму чытніцамі семінар, які адбыўся паміж ДУК "Карэліцкая раённая бібліятэка" і ДУК "Ашмянская раённая бібліятэка" па тэме "Бібліятэчнае краязнаўства як рэсурс развіцця турызму". У першы дзень рэгіянальнага семінару 26 кастрычніка бібліятэкаркі Карэлічыны наведалі Ашмянскі раён, дзе пазнаёміліся з работай бібліятэк аграргадкоў Гальшаны, Баруны, Кальчуны, Ашмянскай дзіцячай бібліятэкай, наведалі музей Дугі Струве, Гальшанскі замак, турыстычны аб'ект "Нявесці камень".

31 кастрычніка бібліятэкаркі Ашмяншчыны пабывалі ў Карэліцкім раёне, дзе познаёміліся з краязнаўчай дзеянасцю бібліятэчных установаў раёна. Наведалі Карэліцкую раённую і дзіцячую бібліятэку, Аюцавіцкую сельскую бібліятэку.

У Мірскай гарпасяляковай бібліятэцы прысутнічалі на паседжанні аматарскага аб'яднання "Нашчадкі", дзе пачулі інфармацыю, якая супрадавалася презентацыяй аб рабоце самаго клуба і аб гісторычных мясцінах Міршчыны. Удзельнікі семінару познаёміліся з гісторычна-культурнымі каштоўнасцямі раёна і наведалі Карэліцкія раённыя краязнаўчыя музеі, дзе прыйшліся па пакоях музеям і познаёміліся з экспазіціяй, паўдзельнічалі ў майстэр-класе па вырабе лялькі з ільняных нітак. У Міры наведалі пярліну сярэднявекча - Мірскі замак, Мірскі касцёл Святога Мікалая і прыватны музей "Мірскі пасад" Віктара Сакеля.

Кожныя два гады на Карэлічыне ладзяцца краязнаўчыя чытанні, якія падкреслююць пільную ўвагу да не-вялікіх населеных пунктаў, іх гісторыі, якія не менш значнае, чым гісторыя ўсёй дзяржавы. Адна з мэтаў чытання - папулярызацыя навуковых ве-

Юліана падрыхтавала выступленне на тэму "Карэлічына (1965 - 1970 гг.) у лічбах і фактах: па матэрыялах мясцовай газеты "Полымя".

У рамках мерапрыемства ўсе ахвотныя мелімагчымасць познаёміца з работамі ўдзельнікаў раённага пленізу мастакоў "Шлях да майстэрства", кніжной выставай "Любы мої Карэліцкі край", выставай малюнкаў навучэнцаў Карэліцкай дзіцячай школы мастацтваў, а таксама з сувенірнай прадукцыяй аддзела рамесніцкай дзейнасці дзяржаўнай установы "Карэліцкі раённы Цэнтр культуры і народнай творчасці" і экспазіцій "Сялянскі быт пачатку XX стагоддзя" ўстановы культуры "Карэліцкі раённы краязнаўчы музей".

Пры непасрэдным ўдзеле бібліятэкару на працягу года ладзіліся святы ў аграргадках: "Ай, да Масленіца" - у г.п. Мір, "Улассе ў Луках" - у агр. Луки, "Вялікодная радасць" - у агр. Баранавічы, "Свята вады і агню" (Купалле) - агр. Краснае, "Лён - фэст 2017" - у в. Ценявічы, сялянскай гаспадарцы "Белая лугу", свята кветак "Colours" - у агр. Аюцавічы, "Яблочны фэст" - у агр. Жухавічы, свята народнай творчасці "Макоша запрашае" - у агр. Райца і інш.

Бібліятэкаркі разам са сваімі чытчамі праводзяць цыклы мерапрыемстваў, прысвечаных святым і абрядам. Гэтыя мерапрыемствы адпавядаюць чатыром календарна-абрадавым цыклам - зімовому, веснавому, летніму і восеньскому: абряд "У госці Каляда прыйшла", гадзіну фальклору "Масленіца ідзе", "Спляцём купальскі вянок", "Спас", "Восеньскія Дзяды - свята, сяменяе".

Інфармацыя і фотаздымкі мерапрыемстваў краязнаўчага характару на працягу года рэгулярна размяшчаліся на афіцыйных сайтах ДУК "Карэ-

ліцкая раённая бібліятэка", у рэспубліканскіх газетах "Культура", "Краязнаўчая газета", у раённай газете "Полымя".

2017 год зыходзіць у нябыт, прыходзіць Новы год - 2018, і я з упэўненсцю лічу, што ў наступным годзе будзе яшчэ шмат цікавых і змястоўных мерапрыемстваў краязнаўчай тэматыкі, якія з вялікім задавальненнем правядуць бібліятэчныя ўстановы Карэлічыны для сваіх чытачоў.

Наталля Казарэз,
метавыст ДУК
"Карэліцкая раённая
бібліятэка".



На мяドовым фэсце

даў, якія не павінны быць зданыя тым, што здаўткам вузкага кола навукоўцаў.

У гэтым годзе ДУК "Карэліцкая раённая бібліятэка" сумесна з Інстытутам гісторыі Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі 10 лістапада арганізавалі навукова-практычную канферэнцыю XII Карэліцкія краязнаўчыя чытанні на тэму "Штодзённасць жыхароў Карэліцкага рэгіёна Х-ХХ стагоддзя". У час мерапрыемства прагучалі даклады навукоўцаў з Менска, Нясвіжа, Берасця, Міра і таксама з Карэліч. Вучаніца 10 класа сярэдняй школы № 2 г.п. Карэлічы Сучко

ліцкая раённая бібліятэка", у рэспубліканскіх газетах "Культура", "Краязнаўчая газета", у раённай газете "Полымя".

2017 год зыходзіць у нябыт, прыходзіць Новы год - 2018, і я з упэўненсцю лічу, што ў наступным годзе будзе яшчэ шмат цікавых і змястоўных мерапрыемстваў краязнаўчай тэматыкі, якія з вялікім задавальненнем правядуць бібліятэчныя ўстановы Карэлічыны для сваіх чытачоў.

Наталля Казарэз,
метавыст ДУК
"Карэліцкая раённая
бібліятэка".

Браніслаў Друцкі-Падбярэскі

Крычэў я гучна аб свабодзе,
Урад чародны ганіць съмеў...
Аб бедным сумаваў Народзе -
... на Лукішках пасядзеў.¹

Пра беларускага літарата, філолага і палітыка Браніслава² Друцкага-Падбярэскага інфармацыі не шмат. У асноўным гэта кароткія біяграфіі ў розных выданнях пра Захаднюю Беларусь. У 2007 г. Арсень Ліс падсумаваў ўсё відомае на той час пра гэтага літарата, філолага і палітыка Браніслава³. За гэты час нашы веды пра беларускую гісторыю пашырыліся, і я паспрабую трохі больш распавесці пра гэтага чалавека.

С звестак, падаваных Браніславам Друцкім-Падбярэскім пра самога сябе, вядома, што ён нарадзіўся 6 студзеня 1890 г. у вёсцы Белая Поляцка гава павета⁴. Насамрэч ён быў Сігізмундам Кіпрыяновічам Падбярэскім, паходзіў са шляхты Вілкамірскага павета і жыў у мястэчку Свяціцы⁵. Потым, каб падкressіці шляхецкае паходжанне, ён далучыў да свайго прозвішча прыстаўку Друцкі і таму "Браніслаў Друцкі-Падбярэскі" - гэта пазнейшае імя ці псеўданім.

Цікавы выбар менавіта гэтага імя ці псеўданіма, бо насамрэч у той час існаваў сапраўдны князь Браніслаў Кіпрыяновіч Друцкі-Падбярэскі (1884 - ?) герба Газдава, сын Кіпрыяна (Цыпрыяна), які ўзяў шлюб з Юзэфай Корсак (1885 - ?), і ў 1905 г. у іх нарадзіўся сын Юзаф Друцкі-Падбярэскі⁶.

Думаю, карэктна будзе выказаць здагадку, што наш Сігізмунд Кіпрыяновіч Падбярэскі - пазшиблівы сын князя Кіпрыяна і зводы брат Браніслава Кіпрыяновіча Друцкага-Падбярэскага, які не перажыў бурлівія часы рэвалюцыі. А пасля яго смерці, магчыма, з дазволу бацькі, імя Браніслава ўзяў Сігізмунд Кіпрыяновіч Падбярэскі - беларускі палітык і філолаг.

У 1915 г. Падбярэскі, ратуючыся ад наступаючых немцаў, пераехаў у Менск, дзе працаваў у земскім саюзе⁷. У жніўні 1917 г. у Петраградзе прабаўся шлюбам з Аленаі Гурскай⁸.

У 1920 г. прыехаў у Польшчу і спярша жыў у Варшаве. З ліпеня 1920 г. пасяліўся ў Наваградку⁹, дзе ў 1922 г. ўзначаліў выбарчы камітэт. Менавіта я старшыню камітэта падчас выбараў 1922 г. яго ў мемуарах узгадвае Васіль Рагуля: "Назаўтра мы сабраўся ў кабінце старшины наваградзкага камітэту - адваката Друцкага-Падбярэскага"¹⁰. Калі ў Наваградак з Вільні прыезджалі беларускія палітыкі, дык Падбярэскі прымаў іх і ладзіў сустэречы з насељніцтвам¹¹.

Вядома, што і сам Падбярэскі падчас выбараў у Польшчы Сейм у 1922 г. быў кандыдатам на Наваградскі акурузе ад спісу № 16. Пасля паразы на выбараў пераехаў у Вільню

і спрабаваў заняцца адвакацкай практыкай, але не атрымаў дазволу ад уладаў. Нейкі час працаваў сакратаром пры беларускім пасольскім клубе і юрыстконсулам газеты "Наш сціг". Магчыма, быў сябрам Беларускай партыі сацыяліст-рэвалюцынераў. Паводле данісенні дэфензіўы: "Чалавек разумны і вядомы як адзін з адукаваных беларусаў"¹².

На пачатку 1920-х гг. быў сябрам Віленскага Беларускага нацыянальнага камітэта (да 1926 г. камітэт меў назоў "Часовая беларуская рада" - ЧБР)¹³.

У чэрвені 1925 г. беларускі пасол польскага Сейма Аўсянік вёў перамовы з дзеячам ЧБР Падбярэскім, каб той выступіў супраць лідара беларускіх паланафілаў Паўлюкевіча і пераехаў жыць у Гародню (у Гародні планавалася ўтварыцца адзін з цэнтраў беларускага руху, распачаць выданне беларускай газеты і інш.). Разам з Друцкім-Падбярэскім у перамовах таксама прымалі ўдзел М. Касцевіч (Макар Краўцоў) і У. Більдзюкевіч - асобы, набліжаныя да ЧБР. Усе гэтыя дзеячы выказвалі незадаволенасць самаўладнімі паводзінамі Паўлюкевіча, які самастойна распрадаўся фінансамі арганізацыі і не выплачваў грошай сваім супрацоўнікам. Нягледзячы на гэта, 18 чэрвеня 1925 г. на паседжанні ЧБР супраць Паўлюкевіча выступілі толькі Касцевіч і Друцкі-Падбярэскі. Як паведамляла паліцыя, Паўлюкевіч адчуваючы, "што над яго галавой збираеца бура", папярэдне ўмацаваў свае пазіцыі ў арганізацыі¹⁴.

У траўні 1926 г. Падбярэскі збіраў подпісы выбарчыкі на паседжанні ЧБР супраць Паўлюкевіча. Як паведамляла паліцыя, Паўлюкевіч адчуваючы, "што над яго галавой збираеца бура", папярэдне ўмацаваў свае пазіцыі ў арганізацыі¹⁵.

Для мене ж самым цікавым з'яўляецца тое, што Падбярэскі збіраўся пасаджаніцца на паседжанні ЧБР супраць Паўлюкевіча, які не быў абраўшыся на паседжанні ЧБР супраць Паўлюкевіча. Пасля паседжання ЧБР супраць Паўлюкевіча выступілі толькі Касцевіч і Друцкі-Падбярэскі. Слойнік быў адрэдагаваны прафесійным філолагам В. Грышкевічам. Арсень Ліс заўважыў, што абдва сяу́тарты - складальнік і паводзіннік і не выплачваў грошай сваім супрацоўнікам. Нягледзячы на гэта, 18 чэрвеня 1925 г. на паседжанні ЧБР супраць Паўлюкевіча выступілі толькі Касцевіч і Друцкі-Падбярэскі. Слойнік быў адрэдагаваны прафесійным філолагам В. Грышкевічам. Арсень Ліс заўважыў, што абдва сяу́тарты - складальнік і паводзіннік і не выплачваў грошай сваім супрацоўнікам. Нягледзячы на гэта, 18 чэрвеня 1925 г. на паседжанні ЧБР супраць Паўлюкевіча выступілі толькі Касцевіч і Друцкі-Падбярэскі. Слойнік быў адрэдагаваны прафесійным філолагам В. Грышкевічам. Арсень Ліс заўважыў, што абдва сяу́тарты - складальнік і паводзіннік і не выплачваў грошай сваім супрацоўнікам. Нягледзячы на гэта, 18 чэрвеня 1925 г. на паседжанні ЧБР супраць Паўлюкевіча выступілі толькі Касцевіч і Друцкі-Падбярэскі. Слойнік быў адрэдагаваны прафесійным філолагам В. Грышкевічам. Арсень Ліс заўважыў, што абдва сяу́тарты - складальнік і паводзіннік і не выплачваў грошай сваім супрацоўнікам. Нягледзячы на гэта, 18 чэрвеня 1925 г. на паседжанні ЧБР супраць Паўлюкевіча выступілі толькі Касцевіч і Друцкі-Падбярэскі. Слойнік быў адрэдагаваны прафесійным філолагам В. Грышкевічам. Арсень Ліс заўважыў, што абдва сяу́тарты - складальнік і паводзіннік і не выплачваў грошай сваім супрацоўнікам. Нягледзячы на гэта, 18 чэрвеня 1925 г. на паседжанні ЧБР супраць Паўлюкевіча выступілі толькі Касцевіч і Друцкі-Падбярэскі. Слойнік быў адрэдагаваны прафесійным філолагам В. Грышкевічам. Арсень Ліс заўважыў, што абдва сяу́тарты - складальнік і паводзіннік і не выплачваў грошай сваім супрацоўнікам. Нягледзячы на гэта, 18 чэрвеня 1925 г. на паседжанні ЧБР супраць Паўлюкевіча выступілі толькі Касцевіч і Друцкі-Падбярэскі. Слойнік быў адрэдагаваны прафесійным філолагам В. Грышкевічам. Арсень Ліс заўважыў, што абдва сяу́тарты - складальнік і паводзіннік і не выплачваў грошай сваім супрацоўн



**Пашырэнне
культурнага
ўзаемадзеяння паміж
Беларуссю і Італіяй**

Год культуры Италии на Беларуси завершается панарамой итальянской музыки XVI -XIX столетий в рамках "Bella-Italia" на сцене Белдзяржфилармонии.

З нагоды 25-годдзя ўзаемадзеяння паміж Беларуссю і Італіяй сёлета ў Менску адбылося 30 мерапрыемстваў у сферы навукі, тэатра і музыкі, моды і кулінарыі.

Пра культурнае супрацоўніцтва Беларусі і Італіі распавёў перад пачаткам канцэрта амбасадар Італіі Стэфано Б'янкі. У сакавіку 2017 года ў Менску праходзіў Дзень італьянскага дызайну, дзе ішоў амбен ідэямі, праектамі і інновацыямі. На ХХIV Міжнароднай выставе-кірмашы ў стаўцы выступіў італьянскі пісменнік і тэлевядовец Карла Лука-рэлі.

А на пятym форуме ўлічных тэатраў у Менску прадстаўвіў сваё маастацтва італьянскі артыст Андрэа Федзі і яго шоў. У пастаноўцы оперы Джузэпе Вердзі "Атэла" ў Белдзяржфілармоніі 13 ліпеня ўзялі ўдзел рэжысёр Карла Антоніна дэ Лючыя і вядомы барытон Джузепе Алматора. У кастрычніку плённа праходзіў XVII тыдзень італьянскай мовы пад девізам "Італьянец у кіно".



Рэтраспектыву італьянскай музыки прадстаўвіў 5 снежня лаўрэат міжнародных конкурсаў дырыжор Аляксей Фралоў. У выкананні сімфанічнага аркестра "Capella Academia" і Дзяржаўнага камернага хора прагучалі шэдэўры розных эпох: музыка В. Галілея, Дж. Габрыэлі, арый з знакамітых опер Дж. Вердзі, Дж. Расіні ў выкананні салістай - Наталлі Акінінай, Іллі Сільнукова, Аляксандра Міхнюка.

- Музыка Італіі выпраменяе сонца, якес месянскі харызматычны імпульс, - адзначыў у ўступным слове вядоўца. - Вялікую колькасць маастацкіх талентаў прадстаўляюць розныя эпохі, пачынаючы ад Рэнерансу.

Кіраунік канцэртнай праграмы ўзгадаў пра сувязі, які звязваюць Беларусь і Італію, прадстаўляючы творы М. К. Агінскага. Дыпламат і кампазітар удасканалаў свае веды ў музыцы ў Італіі ў Джавані Батысты Віёці і быў жанаты з італьянскай спявачкай Марыяй дэ Нэрэй.

Сеньёр Стэфано Біанкі падзякаў мэастру Фралову за выдатную падрыхтоўку праграмы італьянскай музыки і выказаў упэўненасць у развіціі культурнага ўзаемадзеяння паміж нашымі краінамі.

Э. Оліна,

На фота аўтара: Аляксандар Міхнюк выконвае арью з оперы Дж. Расіні. Дырыжуе А. Фралоў.

Заснавальнік:

ТБМ імя Францішка Скарыны.

Пасведчанне аб реєстрацыі № 908 ад 18 снежня 2009 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Адрас рэдакцыі:

231293, Лідскі р-н, в. Даўгіна.

Адрас для паштовых адпраўленняў:

231282, г. Ліда-2, п/с 7.

E-mail: naszaslova@tut.by

Гутарка з Аляксеем Фраловым

- Спадар Аляксей, Вы правялі шмат мерапрыемстваў у юбілейны год 500-годдзя беларускай Бібліі. Плённа працавалі, каб дацуць больш людзей да Скарынаўскай эпохі. Што для Вас было самым галоўным? Якая падзея пакінула найболышы след у Вашай душы?

- Сам факт, што мы жывём у Год вялікага 500-годдзя, і ёсьць галоўным! Мы імкнуліся да таго, каб усе тыя праекты, якія задумваліся з нагоды славутай Даты і рэалізоўваліся, былі галоўнымі, мелі такую значнасць. Мы запланавалі і ажыццяўлі вялікую праграму святкавания. Гэта быў цыкл мерапрыемстваў. Мы ўцягнулі ў святкаванне тысячи людзей, актуалізавалі для іх тэму і моцна зацікалі. Першы наш манументальны Скарынаўскі канцэрт на Беларусі "На Пачатку было Слова" прагучая у Вялікай канцэртнай зале Белдзяржфілармоніі 12 лютага з удзелам цудоўных салістau, Дзяржаўнага камернага хора і сімфанічнага аркестра "Capella Academia". Наступным быў канцэрт Духавога аркестра Акадэміі Музыкі "У Златай Празе", якую мы прысыяцілі чэшска-беларускім сувязям. Да датковай атракцыі падчас канцэрта, якія парадавалі і чэшскага амбасадара, і ўсю публіку, быў "візіт сярэднявечнага рыцара", які нагадаў пра пахад 5-тысячнага айчыннага войска на чале з князем Жыгімонтам Карыбутавічам на дапамогу Чэхіі іе героям - гусітам, якія змагаліся за Веру і Незалежнасць у XV ст. Сардечная падзяка пану Юр'ю Усціновічу за рыцарскі даспех з ягонай калекцыі, які так гожа аздобіў гэты наш канцэрт!

Далей на гэту тэму былі камерныя канцэрты ў Мірскім Замку, у Зале імя Александраўскай Вялікага тэатра Беларусі, у розных навучальных установах. Быў і канцэрт нашага Аансамблю салістau "Вытокі" ў Палацы Вялікіх князёў літоўскіх у Вільні. Манументальнае аркестравае завяршэнне Юбilej - 500-годдзя Беларускай Бібліі і кнігадрукавання і 500-годдзя німецкай і єўрапейскай царкоўнай Рэфармациі адбылося ў Вялікай зале Белдзяржфілармоніі роўна ў Дзень, калі Марцін Лютар аўгусту "гораду і Свету" свае славутыя 95 тэзісаў. Праграму "Дзень Лютара" 31 кастрычніка мы прадстаўлі з тымі ж удзельнікамі, якія самы першы Канцэрт-Адкрыццё, стварыўшы своеасаблівую музичную арку. І ўжо 8 лістапада адбыўся як бы "духавы post scriptum" наших святкаванняў - канцэрт "Tuba Mirum" у выкананні Духавога аркестра "Няміга", Менскага квартэта трамбанистаў і спецыяльнага гостя з Францыі Швейцары - прафесара Жака Мажэ (трамбон). Літаральная кожная праграма ўключала як вядомыя музичныя творы, так і прэм'еры, у тым ліку нашы архіўныя находкі. Прыемна, што гэта ўсё збылося і манументальныя планы рэалізаваліся. За ўсё дзякуюм Богу. Soli Deo gloria. Калі робіцца важная для краіны справа, гэта павінна быць галоўной мэтай. Нашы сёлетнія



святкаванні праз музыку мелі ў сваёй аснове Скарыныавы тэзісы: "Богу ко чти, людям посполитым к научению".

- **Вы ажыццяўлі шэраг за-
хапляльных падарожнікаў з асве-
ніцкім мэтамі.**

- Мы ўключалі ў вандроўкі музичныя і навуковыя аспекты. У нас была культуралагічная паездка ў Німеччыну па мясцінах жыцця і дзейнасці Марціна Лютара. Мы пабывалі ва ўнікальных мясцінах! Па-добная паездка ў нас адбылася і ў Чэхію, дзе мы агледзелі 10 з 12-ци ЮНЭСКАўых аб'ектаў, пабывалі ў скрынівых мясцінах. Дадалі элемент экспедыцыі ў нашу паездку ў пошуках магіл Скарыны, таму што ёсьць такое навуковае дапушчэнне, што Скарына мог быць пахаваны ў Чэшкім Крумлаве, а не ў Празе на Градчанах. Мы знайшлі там пахаванні, датаваныя 1549, 1550-мі гадамі, так блізкімі да часу смерці самога Скарыны. Але яго надмагілля анідзе не было выяўлена, не ўсе загадкі яшчэ пакуль разгаданыя.

- **Якую музыку мог слухаць Францішак Скарына ў Венецыі, Падуї? Каго мог чуць з кампазітараў 16-га стагоддзя?**

- Гэта эпоха росквіту венецыянскай музыки. Сюды далятаюць гуки і ѹзідзінскій кампазітарскі школы, усходніх краін. У храмах гучыў грыгарыянскі харал і раннія арганныя творы. Музыка актыўна развівалася і ў Фларэнцыі пры двары Медзічы ўжо XV стагоддзя. Такія культурныя цэнтры, як Фларэнцыя і Венецыя былі светачамі ў Сярэднявеччы і давалі новыя імпульсы, ідэі, жанры для развіцця рэнесанснай ідэі на кантыненце. Яны былі галоўнымі гарадамі ў Эпоху Адраджэння. Летаслоі мы наведвалі гэтыя гарады, калі вандравалі шляхамі Міхала Клеафаса Агінскага і Францішка Скарыны. І наш ансамбль "Вытокі" з гэтай мэтай адправіўся ў Падую і Фларэнцыю. У "Санта-Кроча" мы ігралі канцэрт непасредна побач з магілай Міхала Клеафаса, а ў Падуанскім універсітэце пасядзелі на тых жа лавах, што і "сту-

дёзус" Францішак, які абараняў свае дактараты.

- **Вы папулярызуеце музыку многіх хрысціянскіх кампазітараў, распавядаете пра малавядомыя творы і факты. На адным з канцэртаў Вы нагадалі пра тое, што і Вівальдзі быў святаром і што яму прыходзілі пад час служэння музычныя ідэі. Дзе вы знаходзіце такія звесткі?**

- Цікаўлося, чытаю, вывучаю... У савецкіх музичных школах, усё, што датычылася царкоўнага жыцця рэтушыравалася. Рабіўся "прыгожы выгляд" класіка. З пункту гледжання савецкай ідэалогіі царкоўнасць кампазітара замінала "прыбайнай карцін". Безумоўна, царкоўная культура была спачатку найвышэйшай, а савецкая плыла ў яе фарватары. Але паступова пачаўся ўзаемадзеяння і ўзаемапранікнення.

- **Вы ўзгадвалі з павадай пра Вашых выкладчыкаў па дырыжаванні, якія на вас паўлывалі ў Акадэміі музыкі - пра Барыса Чудакова і Аляксандра Сасноўскага.**

- Барыс Чудакоў - выдатнейшы педагог па дырыжаванні, падвойны Чалавек, энцыклапедыст, які шчодра дзеліцца з вучнямі сваімі ведамі. Аляксандар Сасноўскі - Майстар, носьбіт вялікай Школы... У Вільні я вучыўся таксама ў прафесара Ёзаса Домаркаса, народнага артыста СССР, легенды літоўскай і єўрапейскай музыки. Неаднойчы бываў я і на ўнікальных майстар-курсах выдатнага дырыжора сучаснасці - Алласлана Эрцонгялпа, які доўгі час працаваў разам з геніальным Клаўдым Абадо. Мне пашчасціла парадаць школы, узяць у кожнага педагога нешта ўнікальнае.

- **Які Ваш досвед як верніка?**

- Я належу да традыцыйнай Евангелічнай Рэфармациі царквы. Але я лічу, што мы павінны быць простиры на хрысціянамі і ісці з Хрыстом.

- **Аснову Вашай любові да музыкі заклалі менавіта бацькі. Ці не так?**

- Сапраўды, гэта так. Мой бацька - заслужаны артыст Беларусі, адзін з заснавальнікаў ансамбля "Кантабіле", саліст Сімфанічнага аркестра габаіст Валерый Фралоў. Ён передаў мне гены і імпульс. Па мамінай лініі родныя таксама былі музична адоранымі. Прадзед па маме граў на скрыпцы, бабуля мела абалютны музичны слых. Мама з самага ранняга дзяцінства вадзіла мяне ў філармонію, ў Оперны тэатр на сур'ёзную класічную музыку.

- **Дзе яшчэ збіраецеся выступаць? Як далучыцца да Вашых вандровак?**

- Пажывём - пабачым! Сачыце за абвесткі...

- **Шчыры дзякую ад усіх слухачоў!**

Гутарыла
Эла Дзвінская.

Аўтары цалкам адказныя за падбор
і дакладнасць прыведзенай інфармацыі.
Рэдакцыя рукапісы не вяртае.

Газета надрукавана ў Лідскай друкарні.
231300, г. Ліда, вул. Ленінская, 23.

Выдавец: Установа інфармаціі "Выдавецкі дом ТБМ".
Газета падпісаны да друку 18.12.2017 г. у 17.00. Замова № 2758.

Аб'ём 2 друкаваныя аркүшы. Наклад 1500 асобнікаў.
Падпісны індэкс: 63865.

Кошт падпіскі: 1 мес.- 1,62 руб., 3 мес.- 4,86 руб.
Кошт у розницу: па дамоўленасці.

БАЛАДА ПРА ЛІТОЎКУ

ці як літоўка ў кутку па
справе сумуе

Вытокам стварэння балады мне ўзгадваецца выпадак, калі ў час сенакосу (мне тады было 18 гадоў) да мяне падышоў касец сталага ўзросту і спытаў: "Дай паглядзець, як ходзіць твая літоўка". Я тады ўпершыню пачаў гэтае слова. Яно мне запала назваў жды. Літоўка прайяўляе сваю сутнасць у час касавіцы. Калі ж яна ў кутку без касьбы час марнует, то яна - памірае. Так і наша мова: калі яна народам не скрыстоўваецца, то з цягам часу яна можа страціць не толькі сваю назоў, але і сваю сутнасць. І яшчэ: літоўка - нацыянальны атрыбут, і, як гэта ні дзіўна, яна сваёй назоў узгадвае карані падходжання нашай нацыі. Гэта - яшчэ адзін важкі аргумент, што мы не беларусы, а літвіны. Но, як слышна заўважыў ліцвін па паходжанні, які жыве ў Маскве, Аляксей Каўка: "Беларусам не нараджаюцца, ім становіца".

Н